

SON AU § 42**Revidering. Region Gotlands färdplan för omställning till ett samhällssystem för Hälsa genom hela livet – God och nära vård**

Ärendenummer: SON 2026/113

Arbetsutskottets beslut

- Arbetsutskottet beslutar att ärendet överlämnas till socialnämnden utan eget yttrande

Sammanfattning

Region Gotland står i och inför betydande utmaningar till följd av en växande andel äldre invånare, ökad förekomst av kroniska sjukdomar samt levnadsvanor som bidrar till ökad ohälsa. Samtidigt skapar medicinska och tekniska framsteg nya möjligheter till behandling, vilket är positivt, men innebär sammantaget ett kraftigt ökat behov av vård och omsorg. Dessa behov ska mötas i ett läge där tillgången på resurser i form av kompetens, ekonomi och lokaler är begränsad.

För att säkerställa god hälsa för Gotlands invånare och fortsatt kunna erbjuda skola, vård och omsorg av hög kvalitet krävs en omställning till ett mer hållbart samhällssystem för hälsa med tydligt fokus på hälsofrämjande och förebyggande arbete. Omställningen berör alla medborgare, Region Gotland som arbetsgivare, skolan och andra aktörer i människors vardag, omsorgen samt hälso- och sjukvården. En del av omställningen berör specifikt vården och omsorgen, den delen benämns God och nära vård och pågår i hela Sverige.

Ett förvaltningsgemensamt omställningsarbete pågår inom Region Gotland, med en gemensam målbild som anger riktningen för arbetet. Denna färdplan konkretiserar omställningen genom fem prioriterade förflyttningsområden utifrån nuläget för hälsan på Gotland. Färdplanen vänder sig till hälso- och sjukvårdsförvaltningen, socialförvaltningen, utbildnings- och arbetslivsförvaltningen samt regionstyrelseförvaltningen inom organisationen Region Gotland, samt verksamheter som arbetar på direkta uppdrag av Region Gotland inom vård och omsorg.

Denna färdplan är version fyra, arbetet görs sedan 2024 i ordinarie strukturer. För frågor som behöver hanteras i samverkan så sker detta med stöd i samverkanstruktur skola, vård och omsorg. Inriktningen är att färdplanen som dokument ska avslutas 2027. Vissa områden kommer att ta mycket lång tid innan arbetet i realiteten kan betraktas som klart, det viktiga för dessa områden är att det finns etablerade processer som säkerställer att arbetet fortskrider när färdplanen avslutas.

Ett politiskt ägandeskap är avgörande för att omställningen ska lyckas. Varje förvaltning ansvarar för den del av omställningen som behöver ske i den egna förvaltningen. Respektive nämnd/styrelse har en central roll i att efterfråga hur arbetet fortgår.

Bedömning

Förvaltningarna bedömer att arbetet med omställning till Hälsa genom hela livet är angeläget och behöver fortsätta ske i samverkan.

Förvaltningarna bedömer vidare att ett politiskt långsiktigt ägandeskap i respektive politiskt forum är avgörande för att omställningen ska lyckas. Att berörda politiska forum aktivt ställer sig bakom stärker förutsättningarna.

Ärendets behandling under mötet

Emma Norrby, verksamhetsutvecklare hälso- och sjukvårdsförvaltningen, föredrar ärendet.

Politisk diskussion förs på sammanträdet om svårigheten att följa upp och tydligt kunna se effekter av olika aktiviteter i färdplanen. Fler konkreta och mätbara mål samt en tydligare bild av den förflyttning som görs och vad som bidrar till resultaten efterfrågas. Det lyfts att målen är svåra att hitta rätt nivå på för uppföljning på politisk nivå, särskilt när arbetet spänner över flera nämnder och förvaltningar. Marie Loob, hälso- och sjukvårdsdirektör, framför vikten av att ta hänsyn till färdplanens olika nivåer och att de gemensamma målen sätts övergripande för att respektive nämnd och förvaltning sedan konkretiserar dem och bryter ner de i sin verksamhet.

En fortsatt dialog om färdplanen sker på kommande nämndsammanträde innan beslut fattas.

Ordförande yrkar att

- Arbetsutskottet beslutar att ärendet överlämnas till socialnämnden utan eget yttrande.

Ordförande finner bifall till yrkandet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse hälso- och sjukvårdsförvaltningen/socialförvaltningen, daterad 2026-02-18

Region Gotlands färdplan för omställning till ett hälsosystem för Hälsa genom hela livet – God och Nära vård, daterad 2026-02-25